

Затверджено Вченою Радою ОНУ
імені І.І. Мечникова
від "20" грудня 20 16 р. № 4

Одеський національний університет імені І.І. Мечникова
(повна назва вищого навчального закладу)
Факультет історії та філософії

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Проректор з науково-педагогічної роботи

Хмарський В.М.

2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Філософія науки та етика науковця

(назва навчальної дисципліни)

Рівень вищої освіти третій (освітньо-науковий)

Спеціальність __292 – Міжнародні економічні відносини

Інститут/факультет __Факультет міжнародних відносин, політології та соціології

2020 - 2023

Розробники: Шевцов С. П., д. філос. н., професор кафедри філософії; Голубович І.В. д. філос. н., професор, завідувач кафедри філософії.

Навчальна програма затверджена на засіданні кафедри філософії:

Протокол № 1 від «31» серпня 2020 року

Завідувач кафедри

_____ (підпис)

Голубович І.В.
(прізвище та ініціали)

Обговорено та рекомендовано до затвердження навчально-методичною комісією (НМК) факультету історії та філософії:

Протокол № 1 від «22» вересня 2020 р.

Голова НМК

_____ (підпис)

Ковальський С.В.
(прізвище та ініціали)

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, спеціалізація, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		<i>денна форма навчання</i>	<i>вечірня форма навчання</i>
Загальна кількість: кредитів – 4 годин – 120 залікових модулів – 3 змістових модулів – 3 ІНДЗ* – немає (вид завдання)	Галузь знань 29 міжнародні відносини Спеціальність 292 міжнародні економічні відносини Спеціалізація: Рівень вищої освіти: третій (освітньо-наукови) Доктор філософії	Обов'язкова	
		<i>Рік підготовки:</i>	
		1-й	1-й
		<i>Семестр</i>	
		2-й	2-й
		<i>Лекції</i>	
		22 год.	22 год.
		<i>Практичні, семінарські</i>	
		18 год.	18 год.
		<i>Лабораторні</i>	
		0 год.	0 год.
		<i>Самостійна робота</i>	
		80 год.	80 год.
		у т.ч. ІНДЗ*: - 0 год.	
Форма підсумкового контролю: <i>Екзамен</i>			

* – за наявності

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета – роз'яснення філософських засад наукового знання, евристичних можливостей та обмежень методів дослідження та етики науковця.

Завдання: 1) розкрити філософські підвалини наукового знання, зокрема в сфері міжнародних економічних відносин;

2) сформулювати уявлення щодо філософського виміру методології наукового дослідження процесів та явищ, в тому числі в системі економічних відносин;

3) сформулювати уявлення про потенційні можливості наукового дослідження та ролі науковця у суспільстві;

4) надати розуміння зв'язку між етикою науковця та науковим знанням і суспільством.

Відповідно до Освітньо-наукової програми спеціальності 292 -“Міжнародні економічні відносини”, очікуваними **результатами вивчення** дисципліни здобувачами вищої освіти є наступні:

Програмні результати навчання	<p>ПРН 1. Проводити міждисциплінарні наукові дослідження економічних процесів, володіючи належним рівнем загальнонаукових компетентностей, які сприяють формуванню цілісного наукового підходу, професійної етики та загального культурного кругозору.</p> <p>ПРН 3. Узагальнювати, критично мислити й аналізувати явища та проблеми, які вивчаються, проявляти гнучкість у прийнятті рішень на основі логічних аргументів та перевірених фактів в умовах обмеженого часу і ресурсів на засадах загальнонаукової методології.</p> <p>ПРН 5. Демонструвати лідерські якості, навички міжособистісної взаємодії, вміння працювати в команді дослідників, ефективно спілкуватися на професійному та соціальному рівнях, дотримуючись принципів наукової етики.</p> <p>ПРН 7. Аналізувати та застосовувати концептуальні моделі, науковий доробок вітчизняних та зарубіжних вчених, фундаментальні постулати та теорії, парадигми глобального економічного розвитку, новітні підходи до функціонування і розвитку світового господарства та міжнародних економічних відносин.</p> <p>ПРН 8. Мати наукове цілісне уявлення про економічну єдність світу, регуляторні механізми міжнародних економічних відносин на національному, регіональному та міжнародному рівнях в умовах сучасних процесів конвергенції і дивергенції.</p>
--------------------------------------	--

- Компетентності:

Інтегральна компетентність	Здатність виявляти та розв'язувати комплексні задачі та проблеми в сфері міжнародних економічних відносин, висувати гіпотези та генерувати нові ідеї їх комплексного розв'язання, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань у процесі дослідницько-інноваційної діяльності та професійної практики.
Загальні компетентності (ЗК)	<p>ЗК 01. Здатність працювати в команді дослідників, виявляти ініціативу, брати на себе відповідальність, мотивувати людей та рухатися до спільної мети, сповідуючи та дотримуючись принципів наукової етики.</p> <p>ЗК 05. Здатність до планування, розробки й реалізації власної стратегії науково-дослідної діяльності на основі кваліфікованого критичного осмислення існуючих наукових даних з різних джерел.</p> <p>ЗК 08. Готовність до самокритики та саморозвитку, підвищення наукового і культурного кругозору рівня здобувача наукового ступеня доктора філософії.</p>

Спеціальні (фахові) компетентності (СК)	<p>СК 05. Здатність розуміти теоретичні та практичні проблеми сучасних методологій дослідження за спеціальністю.</p> <p>СК 06. Здатність аналізувати причинно-наслідкові зв'язки, умови і тенденції розвитку, моделювати певні процеси міжнародних економічних та соціальних явищ заради визначення або уточнення їх характеристик, раціоналізації засобів впливу на них та можливості їх прогнозування.</p> <p>СК 07. Здатність аналізувати, систематизувати та узагальнювати результати міждисциплінарних наукових досліджень у сфері міжнародних економічних відносин та бізнесу.</p> <p>СК 08. Здатність проводити власне наукове дослідження, результати якого матимуть наукову новизну, теоретичне та практичне значення для розв'язання комплексних проблем у галузі міжнародних економічних відносин.</p>
--	---

2. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Філософія науки

Тема 1. Що таке наука

Поняття «філософія» та «наука»: відмінність та подібність. Відмінність науки від псевдонауки та квазінауки. Ідеали науки. Норми науки. Види наук. Філософія науки як філософська дисципліна, яка вивчає науку як свій об'єкт. Навіщо науковцям філософія? Філософія окремих наук. Поняття «філософія науки» в вузькому та широкому значеннях.

Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження

Методологія науки як частина філософії науки. Поняття «дослідження», «філософське дослідження» та «наукове дослідження». Основні завдання наукового дослідження (за О. А. Івіним). Способи обґрунтування ідей. Гіпотеза: визначення, класифікація, правила формулювання економічних гіпотез. Обґрунтування та критика гіпотез. Теорія: визначення та структура. Операції раціоналізування. Способи дослідження. Класифікація способів дослідження. Поняття наукової парадигми. Поняття наукової революції.

Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження

Тема 3. Як проводити філософське чи наукове дослідження.

Проблемні ситуації та їхній зв'язок із актуальністю теми дослідження, ступенем розробленості проблеми, метою та завданням дослідження, об'єктом і предметом дослідження. Поняття «нове знання» та «наукова новизна». Актуальність та мода. Оцінка дослідження. Мова та форма наукового дослідження. Принципи економічних досліджень.

Тема 4. Філософська та наукова література

Філософська та наукова література як форма звітності про проведені дослідження: тези, доповіді, повідомлення, статті, рецензії, огляди, монографії, реферати, курсові роботи, дисертації, автореферати, звіти науково-дослідних робіт тощо. Цитування. Бібліографічні посилання та описи. Електронні ресурси, їхні можливості та недоліки. Ознаки наукової ситуації. Використання наукової літератури для написання вчасного дослідження з міжнародних економічних відносин.

Тема 5. Особливості наукового дослідження

Специфіка наукового дослідження у сфері міжнародних економічних відносин. Практичне заняття для аспіранта на його вибір з урахуванням напрямку дослідження.

Змістовий модуль 3. Етика науковця

Тема 6. Метаетика

Що таке етика. Види етики (метаетика, нормативна етика, прикладна етика). Етичні концепції (деонтологія, етика чеснот, консеквенціоналізм, утилітаризм тощо). Види прикладної етики (біоетика, ділова етика, екологічна етика, комп'ютерна етика, медична етика, наукова етика, педагогічна етика, політична етика, юридична, економічна етика тощо).

Тема 7. Наукова етика

Наукова етика як частина філософії науки. Моральні принципи Р. Мертона. Універсальна мета наукової етики. Норми толерантності. Дослідницька етика. Проблема лінгвіцизму. Проблеми академічної непристойності (видавання себе за іншу особу, обман, підтасування фактів, плагіат, професійна непристойна поведінка, саботаж, списування, утиски в академії, хабарництво, шахрайство тощо). Кодекси наукової етики.

3. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Вечірня форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. Філософські методи												
Тема 1. Що таке наука	18	4	2			12	18	4	2			12
Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження	20	4	4			12	20	4	4			12
Разом за змістовим модулем 1	38	8	6			24	38	8	6			24
Змістовий модуль 2. Формування методології філософського дослідження												
Тема 3. Як робити філософське чи наукове дослідження	20	6	2			12	20	6	2			12
Тема 4. Філософська та наукова література	18	2	2			14	18	2	2			14
Тема 5. Особливості наукового дослідження	10	-	4			6	10	-	4			6
Разом за змістовим модулем 2	48	8	8			32	48	8	8			32
Змістовий модуль 3. Етика науковця												
Тема 5. Метаетика	16	2	2			12	16	2	2			12
Тема 6. Наукова етика	18	4	2			12	18	4	2			12
Разом за змістовим модулем 3	34	6	4			24	34	6	4			24
Усього годин	120	2	1			80	120	2	18			80
		2	8					2				

4. Теми семінарських занять

№ з/п	Назва теми	Кількість Годин ден./веч.
1	Що таке наука. Особливості економічної науки.	2/2
2	Філософські та наукові методи дослідження	4/4
3	Як робити філософське чи наукове дослідження	2/2
4	Філософська та наукова література	2/2
5	Особливості наукового дослідження у сфері міжнародних економічних відносин	4/4
6	Метаетика	2/2
7	Наукова етика	2/2
	Усього	18/18

6. Теми практичних занять (не передбачено)

7. Теми лабораторних занять (не передбачено)

8. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин ден./веч.
1	Що таке наука. Особливості економічної науки [1]	12/12
2	Філософські та наукові методи дослідження [1]	12/12
3	Як робити філософське чи наукове дослідження [1]	12/12
4	Філософська та наукова література [1]	14/14
5	Особливості наукового дослідження у сфері міжнародних економічних відносин	6/6
6	Метаетика [1]	12/12
7	Наукова етика [1]	12/12
	Усього	80/80

До самостійної роботи відноситься:

- [1] – підготовка до лекцій, семінарських;
- [2] – написання рефератів, есе.

9. Індивідуальне навчально-дослідне завдання (не передбачено)

10. Методи навчання

Лекції, семінари, пояснення, дискусії, бесіди, наочні методи, самостійна робота, написання рефератів, есе.

11. Методи контролю

Усне та письмове опитування, оцінювання активності аспірантів у процесі семінарських занять, контрольні роботи, захист рефератів, оцінювання есе, іспит

12. Питання для підсумкового контролю

1. Поняття «філософія» та «наука».
2. Відмінність науки від псевдонауки, квазінауки та паранауки.
3. Ідеали науки (теорія, істина, об'єктивність тощо).
4. Поняття «філософія науки» у вузькому та широкому значеннях.
5. Поняття «дослідження» та «наукове дослідження».
6. Основні завдання наукового дослідження.
7. Поняття «методологія», «метод» і «методика».

8. Поняття «наукового методу».
9. Загальна, окрема та конкретна методологія.
10. Норми науки (обґрунтованість наукового знання, логічна послідовність, раціональність, практична значущість).
11. Наукове обґрунтування (емпіричне, опосередковане, теоретичне, методологічне, системне, контекстуальне тощо).
12. Наукова критика (емпіричне спростування, логічна фальсифікація, реальне спростування, суперечка, парафальсифікація тощо).
13. Поняття «нове знання» та «наукова новизна».
14. Поняття «мета» та «завдання» («задача»).
15. Поняття «об'єкт» і «предмет».
16. Поняття «опис», «пояснення», «прогноз» і «розуміння».
17. Проблемні ситуації (неявні проблеми, проблеми-замороки тощо).
18. Гіпотеза: визначення, класифікація, правила формулювання.
19. Теорія: визначення та структура.
20. Наукова література(монографії, статті, доповіді, рецензії, біографічні, географічні й інші описи (нариси), короткі повідомлення, автореферати, реферати, тези доповідей і повідомлень, звіти науково-дослідних робіт, дисертації тощо).
21. Цитати. Бібліографічні посилання й описи.
22. Етика: визначення, види.
23. Основні етичні концепції.
24. Види прикладної етики.
25. Що таке наукова етика.
26. Моральні принципи Р. Мертона.
27. Універсальна мета наукової етики. Норми толерантності.
28. Проблема лінгвіцизму.
29. Проблеми академічної непристойності.
30. Кодекси наукової етики.
31. Особливості економічної науки
32. Особливості наукового дослідження у сфері міжнародних економічних відносин.
33. Парадигми глобального економічного розвитку.
34. Економічна єдність світу.

13. Розподіл балів, які отримують студенти

Критерії та шкала оцінювання: національна та ECTS

Реалізація основних завдань контролю знань здобувачів вищої освіти в ОНУ досягається системними підходами до оцінювання та комплексністю застосування різних видів контролю. Згідно з діючою в університеті системою комплексної діагностики знань здобувачів вищої освіти, з метою стимулювання планомірної та систематичної навчальної роботи, оцінка знань здійснюється за 100-баловою системою, яка переводиться відповідно у національну шкалу («відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно») та шкалу європейської кредитно-трансферної системи (ЄКТС –А, В, С, D, E, FX, F).

За системою ОНУ	За шкалою ECTS	За національною системою	Визначення
90-100	A	5 (відмінно)	Повно та ґрунтовно засвоїв всі теми навчальної програми вміє вільно та самостійно викласти зміст всіх питань програми навчальної дисципліни, розуміє її значення для своєї професійної підготовки, повністю виконав усі завдання кожної теми поточного, періодичного та підсумкового контролю.

85-89	B	4 (дуже добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв окремі питання робочої програми. Вміє самостійно викласти зміст основних питань програми навчальної дисципліни, виконав завдання кожної теми поточного, періодичного та підсумкового контролю.
75-84	C	4 (добре)	Недостатньо повно та ґрунтовно засвоїв деякі теми робочої програми, не вміє самостійно викласти зміст деяких питань програми навчальної дисципліни. Окремі завдання кожної теми поточного та періодичного контролю виконав не повністю.
70-74	D	3 (задовільно)	Засвоїв лише окремі теми робочої програми. Не вміє вільно самостійно викласти зміст основних питань навчальної дисципліни, окремі завдання поточного контролю кожної теми та періодичного контролю не виконав.
60-69	E	3 (достатньо)	Засвоїв лише окремі питання робочої програми. Не вміє достатньо самостійно викласти зміст більшості питань програми навчальної дисципліни. Виконав лише окремі завдання кожної теми та періодичного контролю в цілому.
35-59	FX	2 (незадовільно)	Не засвоїв більшості тем робочої програми не вміє викласти зміст більшості основних питань навчальної дисципліни. Не виконав більшості завдань кожної теми, періодичного та підсумкового контролю в цілому.
0-34	F	2 (незадовільно)	Не засвоїв програми навчальної дисципліни, не вміє викласти зміст жодної теми навчальної дисципліни, не виконав періодичного контролю, з обов'язковим повторним вивченням дисципліни.

Поточне тестування та самостійна робота						Сума
Змістовий модуль 1		Змістовий модуль 2		Змістовий модуль 3		
T1	T2	T3	T4	T5	T6	
15	15	20	20	15	15	100

T1, T2 ... T6 – теми змістових модулів

14. Методичне та матеріально-технічне забезпечення

Методичне забезпечення: комплекс навчально-методичного забезпечення, конспект лекцій, література і джерела, ілюстративні матеріали тощо.

Матеріальне забезпечення: Комп'ютерне і мультимедійне обладнання для ілюстративного забезпечення лекційних та семінарських занять

15. Рекомендована література

Основна

1. Готинян-Журавльова В. В. Сучасна філософія науки: методичні вказівки для студентів нефілософських факультетів. Одеса: ОНУ, 2016. 42 с.
2. Философия науки: системный аспект / А. И. Уёмов, Л. Н. Терентьева, А. В. Чайковский, Ф. А. Тихомирова. Одесса: Астропринт, 2010. 360 с

3. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. К.: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
4. Етичний кодекс ученого України / НАН України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v0002550-09/conv?lang=ru#Text> (дата звернення: 18.06.2020).
5. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.

Додаткова

1. Багатонаціональні підприємства та глобальна економіка. Монографія / За ред. О. І. Рогача. – К.: «Видавництво «Центр учбової літератури», 2020.
2. Глобальна економіка: підручник / Б.Е.Головаш та ін.; за заг. ред. Д. Антонюка. І. Бабець, А. Мокія. Запоріжжя, 2017. 612 с.
3. Міжнародні економічні відносини: навчальний посібник / Колектив авторів; За редакцією С.О. Якубовського, Ю.О. Ніколаєва. - Одеса: ОНУ, 2015. – 305 с.
4. Горняк О.В., Матюк Т.В. Економічна теорія: навч.-метод. посіб. Одеса, 2020. 140 с.
5. Горняк О. В. Сучасні економічні теорії та актуальні проблеми економічної політики: навч.-метод. Посіб. – Одеса, 2019. – 40 с.
6. Вимоги до оформлення дисертацій та авторефератів дисертацій (розроблено на підставі ДСТУ 3008-95 «Документи. Звіти у сфері науки і техніки. Структура і правила оформлення») // Бюлетень ВАК України. К., 2011. № 9/10. С. 2–10.
7. Гальченко С.І., Силка О.З. Основи наукових досліджень: навч.-метод. посіб. Черкаси: АММО, 2015. 93 с.
8. Ивин А. А. Современная философия науки. М.: Высшая школа, 2005. 592 с.
9. Кодекс наукової етики / Всеукраїнська громадянська організація «Українська федерація вчених» // Наука і наукознавство, 2005. № 3. С. 31–37.
10. Кравченко А. И. Формальная и научная логика: учебное пособие для ВУЗов. М.: Академический проект, 2014. 336 с. (Gaudeamus).
11. Міжнародні правила цитування та посилання в наукових роботах: методичні рекомендації / Науково-технічна бібліотека ім. Г. І. Денисенка Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського»; Українська бібліотечна асоціація. Київ: УБА, 2016. 117 с.
12. Написання, оформлення та захист курсових і дипломних робіт. Методичні вказівки для студентів спеціальностей 032 Історія та археологія, 033 Філософія, 034 Культурологія / Факультет історії та філософії ОНУ імені І. І. Мечникова. Одеса: Одеський національний університет імені І. І. Мечникова, 2019. 36 с.
13. Новиков А. М., Новиков Д. А. Методология научного исследования. М.: Либликом, 2010. 280 с.
14. Селігей П. Світло і тіні наукового стилю. Київ: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2018. 628 с.
15. Філософія: підручник для студентів вищих навчальних закладів / під загал. ред. Л. Губерського. 2-е вид., перероб. і доп. Харків: Фолю, 2017. 624 с. (Підручники для ВУЗів).
16. Філософія науки / за ред. І. С. Добронравової. Київ: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, 2018. 255 с.
17. Чуйко В. Л. Рефлексія основоположних методологій філософії науки. К.: Центр практичної філософії, 2000. 252 с. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання: ДСТУ 8302:2015 / Нац. стандарт України. Вид. офіц. Введ. з 01.07.2016. Київ: УкрНДНЦ, 2016. 16 с. (Інформація та документація).
18. Dicken P. Getting Science Wrong: Why the Philosophy of Science Matters. London: Bloomsbury, 2019. 202 p.
19. Resnik D. B. What Is Ethics in Research & Why Is It Important? URL: <https://www.niehs.nih.gov/research/resources/bioethics/whatis/index.cfm#:~:text=When%20conducting%20research%20on%20human,and%20burdens%20of%20research%20fairly> (accessed 18.06.2020).
20. Rosenberg A., McIntyre L. The Philosophy of Science: A Contemporary Introduction. The 4th ed.

London: Routledge, 2019. 294 p. (Routledge Contemporary Introductions to Philosophy).

21. Smith D. Five principles for research ethics // Monitor Staff, January 2003. Vol 34. No. 1. P. 56.

16. Електронні інформаційні ресурси:

1. Електронна бібліотека "psylib" (психологія, філософія, релігія, культурологія, методологія та ін.) <http://www.psylib.kiev.ua>
2. Електронна бібліотека кафедри філософії та методології науки філософського факультету Київського національного університету імені Тараса Шевченка <http://www.philsci.univ.kiev.ua/UKR/index.html>
3. Електронна бібліотека «Платон. Філософія без меж» <https://platon.net/>
4. Електронна бібліотека Максима Мошкова (філософія, політологія, релігієзнавство, психологія та ін.) <http://www.lib.ru>
5. Електронна бібліотека Слави Янко (філософія, психологія, культурологія, мистецтво, історія та ін.) <http://yanko.lib.ru/gum.html>
6. Електронна бібліотека з філософії (бібліотека О. Злигостева) <http://filosof.historic.ru/books.shtml>
7. Окремі тексти з філософії (бібліотека О. Косилової) <http://elenakosilova.narod.ru/uhref.html>
8. Сайт інтернет-ресурсів з філософії, політології, соціології, психології та ін. (електронна бібліотека Іхтика) <http://ihtik.lib.ru/>
9. Вся нормативка з підготовки, захисту дисертації та публікації наукових статей: [http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistu-disertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-\(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r\)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M](http://sslab.com.ua/Home/Post/51/vsya-normativka-z-p%D1%96dgotovki-zaxistu-disertac%D1%96%D1%97-ta-publ%D1%96kac%D1%96%D1%97-naukovix-statej-(stanom-na-22-zhovtnya-2019-r)?fbclid=IwAR1ydnAiwIvq6aK1MRMrxa307gqAlp9pbeXKJhdCm4715Jn446KbXLaTv0M)
10. Українські матеріали та ресурси із академічної доброчесності: <https://www.skeptic.in.ua/integrity/>
11. Committee on Publication Ethics (COPE): <https://publicationethics.org/>

Додаток 1

Плани семінарських занять

Тема 1. Що таке наука. Особливості економічної науки

1. Наука: визначення, структура, функції, види.
2. Наука, псевдонаука, квазінаука. Ідеали та норми науки. Види наук.
3. Особливості економічної науки.

Тема 2. Філософські та наукові методи дослідження

1. Дослідження: визначення, структура, основні завдання.
2. Способи досліджень.
3. Метод, методика, методологія. Класифікація методів.

Тема 3. Як робити філософське чи наукове дослідження.

Частина 1:

1. Що таке проблемні ситуації.
2. Встановлення актуальності теми дослідження та ступеня розробленості проблеми.
3. Мета та завдання дослідження.
4. Об'єкт і предмет дослідження.

Частина 2:

1. Гіпотеза та теорія.
2. Як обирати методи для дослідження.

3. Нове знання та наукова новизна. Оцінка дослідження.

Тема 4. Філософська та наукова література

1. Філософська та наукова література як форма звітності про проведене дослідження.
2. Види звітності (тези, доповіді, повідомлення, статті, рецензії, огляди, монографії, реферати, курсові роботи, дисертації, автореферати, звіти науково-дослідних робіт тощо).
3. Цитування. Бібліографічні посилання та описи.

Тема 5. Особливості наукового дослідження у сфері міжнародних економічних відносин

1. Загальна характеристика аспірантом сфери міжнародних економічних відносин.
2. Парадигми глобального економічного розвитку.
3. Економічна єдність світу.

Тема 6. Метаетика

1. Що таке етика. Види етики.
2. Етичні концепції.
3. Види прикладної етики.

Тема 7. Наукова етика.

Частина 1:

1. Наукова етика як частина філософії науки.
2. Моральні принципи Р. Мертона.
3. Дослідницька етика.

Частина 2:

1. Проблема лінгвіцизму.
2. Проблеми академічної непристойності.
3. Кодекси наукової етики.